

fri Proces, saa maa han have et yderligere Beneficium, og det er ogsaa klart, at dersom man vil gaa ud fra, at et saadant Beneficium ogsaa gjælder for den efterfølgende Retshandling, for den Retshandling, som følger efter Dommen, saa vil det undertiden kunne medføre meget betydelige Beføstninger. Det maa nemlig erindres, at Værneetinget for Domsagen og Værneetinget for Ebsagen kan meget let være forskjelligt. En Mand kan f. Ex. bo i Sylland, og han skal da aflægge Ed ved sit eget Værneeting, men Sagen kan være anlagt paa Sjælland, og det vilde da være meget naturligere, at han fik et nyt Beneficium til Bistand af en Sagsfører derovre. Dette er som sagt et Spørgsmaal, som ikke er mig ganske klart, men vil jeg nu ogsaa et Dreblik gaa ud fra, at det er Lovforslagets Mening, at Salæret for saadanne Retshandlinger som Ebs- og Skjønssager eller Thingsvidners Optagelse skal fastsættes ved særskilt Kjendelse og altsaa ikke høre ind under den Betaling for den befalede Sagsfører, som bliver bestemt i Dommen, saa er jeg dog ikke uden Betænkelighed ved, hvad der udtales angaaende en saadan Kjendelse i Slutningen af første Stykke i § 1. Der staar nemlig: „Dette Salærs Størrelse fastsættes, saasnart vedkommende Sagsførers Hverv er sluttet, ifølge hans derom nedlagte Paastand af Retten enten ved Dommen eller, hvis en saadan ikke senere skal affiges, ved særskilt Kjendelse, der kan afgives til Retsprotokollen udenfor Retsmøderne og uden videre Formalitetens Sagtagelse samt uden Erlæggelse af Retsgebyr.“ Hvad nu dette Sidste: Erlæggelse af Retsgebyr, angaar, da følger det jo af sig selv, thi allerede efter de nu gjældende Regler er Alt, hvad en befalede Sagsfører foretager, gratis, men den Bestemmelse, at der kan affiges en Kjendelse udenfor Retsmøderne og uden videre Formalitetens Sagtagelse, synes jeg, at man vanskelig saadan uden videre kan gaa ind paa. Jeg gaar nemlig ud fra, at en saadan Kjendelse maa være appellabel. Det er jo ikke en administrativ Afgjørelse, men det maa jo være en Kjendelse, som har Interesse fra forskjellige Sider, og som altsaa maa kunne appelleres. Man maa jo tænke sig alle mulige Tilfælde. Man maa f. Ex. kunne tænke sig, at en Dommer staar i et eller andet mindre venstabeligt Forhold til en Sagsfører og mener, at, naar han faar 10 Kr., saa kan det være nok. Sagsføreren maa da have Ret til at appellere en saadan Kjendelse, og omvendt kan man jo ogsaa tænke sig det Tilfælde, at det Offentlige kan have Interesse af at appellere en Kjendelse, der gaar ud paa et urimeligt høit Salær. Endelig vil jeg nævne en tredje Ting, som ogsaa er berørt i Motiverne, og det er, at naar en Sag, efter at være udprocederet, hæves ved Forlig, saa skal altsaa Retten ved sin Kjendelse bestemme det Salær, som tilkommer den beneficerede Parts Sagsfører, men der er nu for det Første det at bemærke — hvad ogsaa er udhævet i Motiverne

—, at dersom Sagens Stilling er en saadan, at den ikke beneficerede Modpart ved Dommens Afgjælse vilde blive paalagt Sagens Omkostninger, saa bør han naturligvis ikke kunne fri sig ved paa et saadant Stadium af Sagen at faae den forligt og derved vælte Salæret til den beneficerede Sagsfører over paa det Offentlige; det er klart. Det Første, som Dommeren har at afgjøre, er altsaa, om Sagens Stilling er saaledes, at Omkostningerne vilde være blevene ophævede, eller om de vilde være blevene paalagte en af Parterne. Den beneficerede Part kan jo aldrig komme til at betale Noget, og Spørgsmaalet er altsaa kun: Skal det Offentlige betale Omkostningerne eller skal den beneficerede Parts Modpart betale dem? Herpaa vil Kjendelsen komme til at gaa ud. Jeg har kun gjort disse Bemærkninger for at antyde, at det forekommer mig, at den i andre Henseender maaste nemmeste Maade at afgjøre saadanne Spørgsmaal paa maa man helst undgaa. Det er jo derhos ingen Uærlighed, at Sagsføreren i Retten fremsætter sin Paastand eller dokumenterer den ved Fremlæggelse af Sagens Akter. Det forekommer mig, at dette er nødvendigt, men navnlig forekommer det mig nødvendigt, at Kjendelsen saa vidt muligt kommer til at foreligge i Akts Form, naar man er enig med mig i, at en saadan Kjendelse maa kunne appelleres. Jeg tillod mig at udhæve før, at det forekommer mig, at man har lagt lidt for megen Vægt paa den hurtige Udbetaling til den offentlig beskiftede Sagsfører. Det er jo et Spørgsmaal, som ikke er særligt udhævet i § 1, og dersom man ikke lægger Vægt derpaa, saa kommer man lettere ud over de andre Spørgsmaal, navnlig ud over det Spørgsmaal, hvilken Dommer der i det enkelte Tilfælde skal affige Kjendelse om et Salær til en befalede eller beskiftet Sagsfører. — Lovforslaget har en ny Bestemmelse i § 3, hvor det siges: „Den Sagsfører, der i offentlige eller beneficerede Sager beskiftes for en Part, maa under Ansvar efter Straffelovens § 117 ikke uden Justitsministeriets Tilladelse i hvert enkelt Tilfælde modtage eller lade sig tilsiige noget Honorar eller Bederlag af denne.“ Dette er jo en Bestemmelse, som egentlig burde have været udført for længe siden; thi Skigt er, hvor det paalægges en Embedsmand at udsøre en Sag, saa stridende mod det rette Forhold, at der neppe behøves noget Lovbud derom; men det er jo heldigt, at det nu udtrykkelig kommer frem. Der er imidlertid en Tilføjning i det næste Punktum, som jeg ikke synes om, idet der nemlig staar: „Dog gjælder dette Forbud ikke den Sagsfører, som i Følge Overenskomst med Parten samtykker i at beskiftes for ham udenfor sin Tur.“ Jeg tror, at Lovforslaget opfatter Beskiftelse som Sagsfører paa en noget anden Maade, end jeg gjør, og paa en noget anden Maade, end jeg tror, at den i Almindelighed opfattes. Lovforslaget opfatter Beskiftelse som en Byrde. Det